

text 2: Els gegants del mar

COMPRENSIÓ LECTORA

Llegeix atentament el text següent i respon les preguntes el millor que puguis. Si t'equivoces, ratlla o esborra la resposta equivocada i marca clarament la nova resposta.

Els gegants del mar

NO TOTES LES BALENES són grosses, però les que ho són, són enormes, tot i que independentment de la seva mida, totes les balenes tenen algunes característiques en comú. Els seus cossos són suaus i hidrodinàmics. Tenen una capa de greix que serveix per emmagatzemar l'energia i la calor. La majoria de balenes tenen una aleta dorsal sobre el llom que els facilita l'estabilitat a l'aigua, tot i que algunes tenen protuberàncies o gepes en lloc d'una aleta. Les aletes pectorals (les aletes aplanades a tots dos costats del cos) serveixen per portar el rumb. Les poderoses aletes caudals sempre es mouen amunt i avall per propulsar la balena, ja sigui grossa o petita, ràpida o lenta.

Pel que fa a les balenes gegants, l'única raó per la qual creixen tant és perquè l'aigua els permet suportar el pes del cos. A terra, on els animals estan envoltats d'aire, el pes d'aquestes colossals criatures seria excessiu perquè el seu esquelet el suportés. A l'aigua, en canvi, són gairebé ingràvides. No necessiten ossos grans ni durs, ni un esquelet complex amb quatre potes i un coll llarg com els mamífers terrestres. En tenen prou amb un esquelet relativament senzill d'ossos no tan durs i més lleugers. El seu esquelet conté els mateixos òrgans (menys un apèndix i la vesícula biliar) que el de tots els mamífers i facilita el moviment d'un cos perfectament dissenyat per a la vida aquàtica.

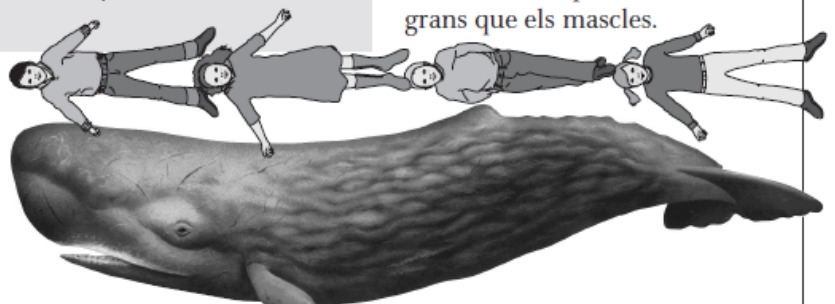
EXPERIMENTS

Quant mesura?

La iubarta és una balena que pot arribar a mesurar 19 metres de llarg. Pots imaginar-te com n'és, de grossa? Perquè te'n facis una idea, poseu-vos en grups de 4 o 5 companys i mesureu l'alçada de cada un amb una cinta mètrica. Sumeu tots els resultats. Sou prou per igualar la longitud de la iubarta més grossa? Si no arribeu a la seva longitud podeu intentar-ho amb una orca (9 metres). Quan sapigieu quants metres sumeu entre tu i els teus amics, estireu-vos a terra, formant una filera en què es toquin el cap de l'un amb els peus de l'altre i observeu que llarga que és la vostra balena.

EL GEGANT BLAU

El rorqual blau és l'animal més gros de la Terra. Pesa fins a 26 vegades més que l'elefant africà i té un cor de la mida d'un cotxe petit. Els rorquals blaus més grossos de tots són les femelles; les femelles de les balenes de les barbes sempre són més grans que els mascles.

text 2: Els gegants del mar

Marca amb una X la resposta correcta.

- 1** Segons el text, quines característiques tenen TOTES les balenes?
- a. Tenen gepes o protuberàncies sobre el llom.
 - b. Són hidrodinàmiques i tenen una capa de greix.
 - c. Tenen aletes pectorals a l'esquena.
 - d. Són grosses i tenen aletes dorsals.
- 2** Les balenes viuen en mars freds. Com combaten les baixes temperatures?
- a. Bellugant-se sempre amunt i avall.
 - b. Protegint-se amb una capa de greix.
 - c. Cobrint-se amb la pell tan dura.
 - d. Gastant molt poca energia.
- 3** Amb quina part del cos les balenes mantenen la direcció quan nedem?
- a. Amb la cua.
 - b. Amb les gepes.
 - c. Amb les aletes pectorals.
 - d. Amb l'aleta caudal.
- 4** Com mouen les aletes caudals les balenes?
- a. Del davant al darrere.
 - b. De dalt a baix.
 - c. De dreta a esquerra.
 - d. D'esquerra a dreta.
- 5** Com és que les balenes han pogut arribar a fer-se tan grans?
- a. Perquè mengen molts peixets.
 - b. Perquè n'hi ha molt poques.
 - c. Perquè l'aigua aguanta el seu pes.
 - d. Perquè ningú no se les menja.

text 2: Els gegants del mar

- 6** Segons el text, què passaria si visquessin a terra?
- a. Que no trobarien prou menjar.
 - b. Que el seu esquelet no aguantaria.
 - c. Que no suportarien la calor que hi fa.
 - d. Que no podrien respirar fora de l'aigua.
- 7** Les balenes tenen...
- a. gairebé els mateixos òrgans que els altres mamífers.
 - b. el mateix tipus de cos que la resta de mamífers.
 - c. les mateixes extremitats que la resta de mamífers.
 - d. el cor de la mateixa mida que la resta de mamífers.
- 8** L'apartat EXPERIMENTS del text ens proposa...
- a. anar al laboratori.
 - b. llegir documents.
 - c. anar a veure animals.
 - d. fer activitats en grup.
- 9** Quines dimensions pot tenir el cor d'una gran balena?
- a. Les d'un meló.
 - b. Les d'una carbassa.
 - c. Les d'un cotxe.
 - d. Les d'un camió.
- 10** Quin creus que és el motiu de fer una filera de nens i nenes?
- a. Ajudar a entendre la longitud de les balenes.
 - b. Animar a fer un joc amb els companys.
 - c. Resoldre problemes d'espai i mesura.
 - d. Fer exercici per relaxar-se després d'estudiar.
- 11** Aquest text...
- a. explica històries de balenes.
 - b. descriu com viuen les balenes.
 - c. classifica les balenes segons el color.
 - d. dóna informació general sobre les balenes.

